

na dopust, opazil je na svojem dvoru Rusa, ki ga je takoj izpoznal in z besedami nago-
voril: „No, Ivan, kaj pa ti tukaj delaš?“
Rus ga je začudeno pogledal, Osenjak pa mu
je povedal: „Spomni se vendar na Gorlice!“
Taj je bilo, ko je Osenjak Rusa ob priliki
popravila neke telefonske naprave z večimi
njegovih tovaršev vjel in si ob tej priliki
malo srebrno hrabrostno medaljo pridobil.
Zdaj je hotel služaj, da je prišel ravno ta
vjeti Rus kot kmetijski delavec na Osenjakovo
posestvo.

Zakaj je moka tako draga. Razlika med
nakupovalno ceno žita in prodajno ceno
moke je razmeroma velika. Če bi bila uprava
preskrbljevanja prebivalstva še tako draga,
ne bi utemeljila druginje moke. Nedavno pa
je objavil ogrski list „Pénzvillag“, naslednjo
tabelo o dobičkih ogrskih mlinov leta 1915.,
ki nam vsaj nekoliko pojasni, kje ostaja ve-
liki dobiček:

	Glavnica kron	Dobiček 1915 kron	v %
Concordia	4.500.000	2.777.364	61.73
Prvi Budapeški	6.500.000	1.978.167	30.43
Eliz.beta	2.700.000	5.284	0.191
Hungaria	3.250.000	2.331.997	72.37
Kraljevi mlin	4.000.000	1.010.694	25.167
Lujiza	2.800.000	482.466	17.23
Valjevni mlin	2.400.000	688.275	28.67
Peški mlin	1.800.000	456.547	25.3
Viktorija	3.600.000	2.801.467	77.82
Gizela	3.200.000	783.035	24.47
skupaj	34.750.000	13.334.196	36.35

Torej 13 milijonov kron čistega dobička
so imeli navedeni mlini, dasi je založenih
le 34 milijonov kron glavnice! V mlinih
naloženi denar je nesel v letu 1915 celih
36.35 odstotkov. Z enakimi dobički delajo
tudi mnogi zasebni mlini, in avstrijski mlini
gotovo ne delajo sramote ogrskim tovarišem.
To pojasnjuje vsaj deloma druginjo moke,
druge vzroke bomo izvedeli pa šele po vojni.

**Kako se lahko rešimo zapravljevcem in lum-
pov?** Pred kratkim se je ogrski grof Tisza
zgražal nad lahkomišelnostjo moških izza
fronte, kateri brez ozira na težke čase raz-
sipajo denar in pijejo, kakor da bi za njih
ne bilo vojne. Nato se zamislil, kako bi se
temu dalo odpomoči. Kar se oznani znani
šaljivec poslanec Geza Pap in pravi: „Nič
ni lažjega kakor to! Ustanoviti je treba samo
„centralo za lumpe“. To je izborno sredstvo,
če hoče človek, da nekaj izgine. Ko so usta-
novili centralo za sladkor, — je naenkrat
izginil sladkor; ko so ustanovili centralo za
semensko žito, — ni bilo več semenskega
žita. Ustanovite centralo za lumpe in naenkrat
jih ne bo nič več.“ — Seveda je bila ta šala
sprejeta z burnim ploskom.

Kako se navija cene. S posebno grdim slu-
čajem navijanja cen pečala se je zadnjič
dunajska policija. Izdelek, za katerega se je
šlo, je takozvani „Salatila“, katerega izde-
luje firma „Nährtitwerke“ v Münchenu, da bi
odpravila pomanjkanje jedilnega olja. Ta firma
oddala je prodajo „Salatila“ za Avstrijo ne-
kemu dunajskemu zastopniku. Fabrika mu je
zaračunala „Salatila“ po 1 K 60 h za 1 kg
od Münchena. Zastopnik prodal je „Salatila“
kot nadomestilo za olje neki dunajski firmi
v Hitzingu po 5 K 30 h za 1 kg, torej že
za 3½-krat zvišano ceno. Firma v Hitzingu
prodala je blago naprej po 6 K 50 h za 1 kg.
Blago je postalo torej že 4-krat dražje. Šef
firme v Hitzingu je šel k vojakom; v nje-
govi odsotnosti sklenil je njegov komi, 25
letni Jožef Widhalm, da napravi s „Sala-
tilom“ kšeft na svoj lastni račun. Kupil je
za-se 24 kosov „Salatila“ in ga prodal delo-
ma po 8 K 50 h, deloma pa po 7 K 50 h,
to pa nekemu drugemu zastopniku, ki je zopet
za svojega brata kupoval. Blago je koštalo
torej že 5-krat več nego je bila prvotna cena.
Ali spremenilo je tudi že ime in zadnji ku-
pec je blago kot „jedilno olje“ prevzel. Pro-
dal je blago neki firmi v Salzburgu po 11 K
za 1 kg, torej za skoraj 7-krat večjo ceno.
Ta zastopnik firme v Salzburgu pa je napra-
vil naznanilo. Firma v Salzburgu ni pripo-
znala, da bi bilo blago jedilno olje in ga je
zavrnilo, tako da je imel kupčijski agent za
40.000 K škode. Mladi Widhalm, ki je tudi
ime blaga spremenil, prizna sam, da je za-

služil pri tej kupčiji 5000 K, ki jih je na
lahkomiselni način zavrnil. Widhalm so za-
prli.

**Cesar je odpustil 175 jetnikom ostanek
njih kazni.** Od teh jih pade na jetnišnico v
Karlau 22, v Mariboru 18, v Begunjah 7, v
Bozenu 1 jetnik.

Dvakrat omožena. V Gorici pri Kranju
omožila se je neka deklina pet tednov pred
mobilizacijo. Čez nekaj časa dobila je mlada
žena uradno naznanilo o smrti njenega moža.
Na veliki posesti potrebovala je gospodarja.
In zato si je poiskala ženina ter ga omožila.
Pet mesecev pozneje pa je dobila od svojega
prvega moža iz Rusije pismo in mnogo veselih
pozdravov . . .

**Zaprlji so v Gradcu 20 letno dekle Roza
Merškraut iz Pragerhofa, ki je iz-
vršila večjo tatvino na denarju in zlatnini.**

Strela ubila tri krave. Iz Linda v Dravski
dolini (na Koroškem) poročajo: Dne 11. t. m.
popoldne divjala je tukaj ogromna nevihta.
Na planini „Lindner-Alm“ usmrtila je strela
tri krave družine Gaiger. Dve ubitih krav
ste bili breji.

Vpoklic črnovojnikov. Domobranksko mini-
sterstvo naznanja, da bodo vpoklicani pod
orožje na dne 28. avgusta 1916. tisti črno-
vojniški zavezanci letnikov 1896, 1895, 1894,
1893, nadalje 1889, 1888, 1887, 1886 in 1885,
ki so bili pri zadnjih naknadnih prebiranjih
spoznani sposobnim za vojaško službo. Letnikov
1892, 1891, 1890, se še tačas ne bode vpoklica-
lo marveč šele ob priliki poznejših vpoklicev.
Pripomni se, da veljajo, vpoklicje zgoraj označe-
nih letnikov samo za podnike tostranske
državne polovice. Istotako so vpoklicani pod
orožje na dne 28. avgusta 1916 črnovojniški
zavezanci letnikov 1896—1893, nadalje 1889—
1885, ki so bili pri zadnjih prebiranjih spo-
znani za sposobne za vojaško službo in ki
so se oglasili za prostovoljni vstop in skupno
armado, v vojno mornarico ali v domobranstvo.
Na Ogrskem so pa vpoklicani pod orožje na
dne 28. avgusta 1916 črnovojniški zavezanci
letnikov 1885—1897 ter letnikov 1865—1897,
ki so bili pri zadnjih naknadnih prebiranjih
spoznani sposobnim za vojaško službo. Vpo-
klicani na Ogrskem so veljavni samo za črno-
vojniške zavezance, ki so ogrski državljani.

NESTLE-JEVA
MOKA ZA OTROKE
najboljša hrana za dojenčke, otroke,
rekonvalescente po želodčnih in čre-
vesnih boleznih se vedno dobi.
Poskusna doza in podučna i dravniška brošura o
oskrbi otrok zastoj po Nestle's Kindermehl Gesell-
schaft, Dunaj I., Biberstrasse 49 a. 261/1

Sušenje detelje na stojalih.

Pri spravljaju krmil gledamo na to, da jih dobimo
na hrane brez zgube; skrbimo pa tudi za to, da nimamo
ob slabem vremenu škode na krmilih. Sušenje detelje in
lucerne v redih ima sicer ob lepem vr. menu to pred-
nost, da spravimo krmno pri razmeroma malem delu in
v kratkem času domu; na drugi strani pa imamo to
veliko škodo, da pri večkratnem obračanju odpade mnogo
lističja. Lističje pa je največ vredno, in sicer toliko ka-
kor dobro močno krmilo. Čm večkrat — n. pr. ob de-
ževju — moramo obračati, tim več odpade lističja. Ako
pade na krmno, ki leži na travniku v širokih plasteh,
večkrat dež, zgubi tudi dosti hranilnih snovij, ker jih
deževje izluži. S potrebnim večkratnim obračanjem in
prezračenjem pa se ob enem porabi tudi mnogo dela.
To je toraj kvar in izguba; potrebno je, posluževati se
drugač sušenja, da se ne odrga in raztepe lističje, krmna
pa ne izluži, na drugi strani pa dobi dobra in tečna
krmna tudi ob manj ugodnem vremenu.

V to svrhu nam služijo posebna priprosta stojala
za sušenje. Napravi si jih lahko vsak kmetovalec oziroma
njegovi ljudje. Kdor še ne pozna teh stojal, priporočamo
mu, da jih začne rabiti za sušenje detelje in lucerne.
Ako imaš lesa dovolj, napravi si v kratkem času takih
stojal v zadostni množini.

Često uporabljajo kmetovalci križake. Približno 2½
metra dolg, 12—15 centimetrov debel drog se zabije in
zapiči v zemljo. Drug je na treh mestih po dvakrat pre-
vrtan; skozi luknje so potegnjeni po meter dolgi pov-
prečni drogovci. Na te povprečne drogove se naloži okrog
in okrog krmna. Seveda se mora pustiti med zemljo pro-
stor od prvih dveh povprečnih drogov prazen, ker bi se
tam ne posušila krmna. Pred vsem nabašemo dobro v

plasteh na gosto krmne na prva dva povprečna
potem v taknem srednjem povprečnem drogovu v
kol in zopet naložimo krmne do tretjih povprečnih
gov. Tako nadevamo krmne do vrha kola in na
napravimo nekako kapo. Krmno lahko nabašemo
žake, če je že dva dni pokošena in na pol suša. Ne
smemo mokrega ali mokrotnega krmila spraz-
križake, ampak kakor rečeno na pol posušeno. Ako
krmno nadevali precej na gosto na droge, odcedi
na strani. Da ne kaplja dež od zgoraj v križke, de-
na njega vrh nekako kapo, na gosto zamotamo
Znotraj ostanke krmna zdrava in tečna.

Dasiravno nabašemo plast za plastjo na drug
preveje vendar posamezne plasti zraka, tako da se
sušijo. Po preteku 8 do 10 dni lahko zapeljemo v
domu na hrano. Ko nalagamo suho krmno na v
nemo jo seveda jemati raz stojalo od zgoraj, od
povprečnega droga do prvega droga pri zemlji. Na
način se ne raztroši prav nič lističja; kajti ko smo
kladali krmno na križake, je bila še surova in vla-
se je lističje dobro držalo stebila. Stojal ni treba po-
dosti, saj drži poedini po 100 do 150 kg krmna.

Krmno pa lahko sušimo tudi na takozvanih le-
Vrhove treh v zemljo zapičenih 2 do 2½ metra
drogov zvežemo zgoraj. Na posamezne drogove pa
žemo zaporedoma povpre ne tri drogove, na kaze-
bašemo krmne. Ovevale detelje naložimo pred
križisce spodnjih treh drogov; nato na drugo
vrsto povprečnih drogov. V sredini stojala mora
prazen prostor, vsled kojega se prezračenje krmne
povpspejuje. Ravno iz tega vzroka pa je sušenje na
zah primernejše nego na križakih. Ta stojala postaj-
tako, da je njih široka stran obrnjena proti vetru. Ta
stojal ne more prevreči, ker se temu opira tretji
kozo gre 150 do 200 kilogramov krmne.

Potem imamo končno tudi še stojala
kakor nekako podstrešje. Drogovi so v zgornjih
zvezani z žico ali pa se opirajo na povprečen drog,
na tem stojalu se suši krmna, kakor pri prej
povprečnih drogovih in nabašemo krmno na drug
spodaj navzgor. Znotraj ostan prazen prostor, le-
zrak dovolj prepriha. Čelna stran se postavi v smer
tako da veter prepriha krmno od zunaj in znotraj
na gosto nabašemo krmno, izgleda stvar kakor
streha; po zunanjih straneh lahko odteka deževje.
ki je nabašana znotraj, je popolnoma zavarovana
slabemu vremenu. Zaradi izbornega prezračena
telja že lahko kmalu po košnji naloži na to stojalo
je temeljito ovenela. Da bi se skvarila krmna, je
popolnoma izključeno.

Sušenje krmil na opisanih stojalih obvaruje
tovalca pred marsikatero škodo, mu prihrani mu-
jeze in nevolje in ob neugodnem vremenu pridobi
pred vsem mnogo časa. Zato pa sušijo gospod-
mnogih pokrajinah deteljo le na teh stojalih.

Od Rumunske.

Rumunska še vedno ni svojega raz-
napram osrednjim državam in njih sov-
kom pojasnila. Kakor znano, je bila Ru-
ska doslej strogo neutralna. Ali pritisk
sovražnikov je velik in tudi v Rumu-
državi sami je mnogo prijateljev Ru-
Splošno se sodi, da se bode v kratkem, m-
še v tem mesecu odločilo, kaj hoče Rumu-

storiti; ali hoče varovati kakor doslej
neutralnost, ali pa se hoče vdati kakor
jalska Italija vplivu Rusije in njenih
teljev. Prvi svetovalec rumunskega k-
ministerski predsednik Jon Bratianu
terega sliko danes prinašamo. Gotov-
Bratianu osebno ideal, povečati Rumu-
ji vstvariti čimvečjo narodno-složno bodo-
Od ministra Bratianu je danes vse o-
njegove odločbe so merodajne. Govor-
bode vojaški razvitek na bojiščih v naj-
času odločil, jeli bode Rumunska v
stopila ali ne. Mi pričakujemo odločbo
nokrvno, kajti nobene krivde ne ču-
nobene nevarnosti se ne bojimo!